

Zarządzenie Nr 1 /2024
Właściciela Akademii Nauki w Białymstoku
z dnia 06.05.2024
w sprawie wprowadzenia do użytku
Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

W związku z *Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. 2023 poz. 1606) oraz art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tj. Dz. U. 2023 poz. 1304 ze zm.), zarządza się, co następuje:

§1.

Wprowadza się do użytku w Akademii Nauki – niepublicznej placówce oświatowej *Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem* uwzględniającą standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

§2.

1. Do użytku w Akademii Nauki – niepublicznej placówce oświatowej wprowadza się również zasady i procedury związane z ochroną małoletnich przed krzywdzeniem.

§ 3.

1. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia w placówce jest właściciel, Pan/i Emilia Seroka

1) Kontakt mailowy: emila@akn.pl

2) Kontakt telefoniczny: 502547797

2. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu przygotowuje zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego.

§ 4.

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie i aktualizację standardów w placówce jest Pan/i Emilia Seroka

Kontakt mailowy: emila@akn.pl

Kontakt telefoniczny: 502547797

2. Personel placówki został zapoznany z dokumentem *Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem* i zobowiązany do jego stosowania.

3. Personel placówki fakt zapoznania się z dokumentem, o którym mowa w ust. 2 i zobowiązanie do jego stosowania, potwierdza własnoręcznym podpisem.

§ 5.

1. W placówce ustalono zasady i sposób udostępniania rodzicom/opiekunom prawnym oraz małoletnim *Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem*, w tym zasad i procedur obowiązujących w placówce do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

2. Zobowiązuje się wszystkich pracowników placówki do przestrzegania i stosowania postanowień zawartych w *Polityce ochrony małoletnich przed krzywdzeniem*.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Akademii Nauki – niepublicznej placówce oświatowej

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie. Pracownik szkoły traktuje małoletnich uczniów z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Pracownik placówki, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów Akademii Nauki w Białymstoku oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1.

1. **Pracownikiem** Akademii Nauki w Białymstoku jest każda osoba zatrudniona na umowę o pracę/umowę cywilnoprawną.
2. **Małoletni** każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. **Opiekunem małoletniego** jest osoba uprawniona do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. **Krzywdzenie małoletniego** – każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica/opiekuna prawnego, pracownika szkoły lub rówieśnika, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny małoletniego. Przyjmuje formy przemocy fizycznej, emocjonalnej/psychicznej, seksualnej, zaniedbania.
5. **Przemoc fizyczna** - działanie wobec małoletniego, które powoduje urazy na jego ciele, m.in. bicie go, w tym klapsy, policzkowanie, szarpanie, popychanie, zadawanie bólu, przypalanie papierosem. Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
6. **Przemoc emocjonalna/psychiczna** – naruszanie godności osobistej ukierunkowanej na wyrządzenie szkody psychicznej poprzez m.in. poniżanie, wyzywanie, wyśmiewanie, krytykowanie, straszenie, emocjonalne odrzucanie, lekceważenie, zastraszanie, nieposzanowanie potrzeb, nadmierne wymagania w stosunku do wieku i możliwości psychofizycznych małoletniego. Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
7. **Przemoc seksualna** – każde zachowanie osoby dorosłej, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia potrzeb kosztem małoletniego. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
8. **Zaniedbanie** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z małoletnim do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób małoletni spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby.

9. **Przemoc rówieśnicza** - wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji. Formy przemocy rówieśniczej: fizyczna (bicie, szarpanie, popychanie, niszczenie rzeczy, zabieranie i wymuszanie pieniędzy, plucie, kopanie, zmuszanie do wykonywania poniżających, ośmieszających czynności, w tym seksualnych), słowna (przezywanie, ubliżanie, wyśmiewanie, grożenie, prowokowanie poprzez np. robienie min lub wyrażanie różnych opinii), relacyjna (wykluczenie z grupy rówieśniczej, namawianie innych do odrzucenia ofiary, rozpowszechnianie plotek), cyberprzemoc (nękanie, straszenie, ośmieszanie poprzez wysyłanie wiadomości oraz komentarzy; umieszczanie lub rozpowszechnianie kompromitujących treści, zdjęć, filmów w Internecie).
10. **Dane osobowe małoletniego**, to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację go.
11. **Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich** – wyznaczony przez właściciela Akademii Nauki w Białymstoku pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich.
12. **Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w sieci** - wyznaczony przez właściciela Akademii Nauki w Białymstoku szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu i bezpieczeństwem dzieci w sieci.
13. **Zespół interwencyjny** - grupa złożona z właściciela/pracowników podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy małoletniemu dotkniętemu problemem krzywdzenia.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

§ 2.

1. Pracownicy Akademii Nauki w Białymstoku posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego.
2. Szkoła opracowuje obszary szacowania ryzyka redukując ryzyko w zakresie zagrożeń zidentyfikowanych - załącznik nr 6
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy podejmują rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
4. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan małoletniego.
5. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji dorosły – małoletni i małoletni – małoletni ustalone w placówce.
6. Jeżeli zagrożone jest życie i zdrowie małoletniego, wzywają pogotowie ratunkowe i policję oraz postępują zgodnie z zaleceniami służb.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego

W sytuacji gdy małoletni jest krzywdzony przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą

§ 3.

W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia lub posiadania informacji, że małoletni jest krzywdzony przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej (załącznik nr 1) i przekazania uzyskanej informacji pracownikowi/ właścicielowi szkoły.

§ 4.

1. Pracownik/właściciel wzywa opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.
2. Pracownik/właściciel powinien sporządzić opis sytuacji rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z uczniem i rodzicami.
3. Pomoc małoletniemu zawiera wskazania dotyczące:
 - a. podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
 - b. wsparcia, jakie placówka zaoferuje małoletniemu;
 - c. zaproponowania rodzicowi/opiekunowi prawnemu specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
4. Właściciel szkoły powołuje zespół interwencyjny opracowujący plan pomocy małoletniemu, z którym zapoznaje pracowników szkoły.
5. Pracownicy szkoły wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne oraz monitorują je.

§ 5.

1. Właściciel szkoły informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia przez placówkę podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, zespół interdyscyplinarny – procedura „Niebieska Karta” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
2. Po poinformowaniu opiekunów przez właściciela szkoły – zgodnie z punktem poprzedzającym – właściciel szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego oraz przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do zespołu interdyscyplinarnego.
3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"

W sytuacji gdy małoletni jest krzywdzony na terenie szkoły przez pracownika:

§ 6.

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy negatywne zachowania innego pracownika w stosunku do małoletniego, ma obowiązek interwencji. Informuje o zajściu właściciela szkoły, który przeprowadza z pracownikiem rozmowę. Ustala z nim zasady eliminujące nieodpowiednie zachowania i sporządza notatkę służbową ze spotkania.
2. Każdy małoletni, które doświadczy krzywdzenia przez pracownika szkoły ma prawo do poinformowania właściciela szkoły/terenera/lektora który sporządza opis sytuacji małoletniego w oparciu o przeprowadzoną z nim rozmowę oraz z innymi osobami, które mają znaczące informacje w tej sprawie. Dalszy tok postępowania wskazany w punkcie poprzedzającym.
3. Właściciel szkoły powołuje zespół interwencyjny opracowujący plan pomocy małoletniemu.
4. Pracownicy szkoły wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne oraz monitorują je.
5. Właściciel/pracownik, jeśli podejrzewa popełnienie przestępstwa, oprócz w/w, wszczyna procedury zewnętrzne: zawiadamia policję lub prokuraturę.
6. Plan pomocy małoletniemu musi pozostawać w zgodzie z aktualnie obowiązującymi przepisami i musi zapewniać małoletniemu poczucie bezpieczeństwa oraz poszanowania jego godności.

W sytuacji gdy uczeń jest krzywdzony na terenie szkoły przez innego ucznia/uczniów – przemoc rówieśnicza:

§ 7.

1. W przypadku zgłoszenia pracownikowi szkoły przemocy rówieśniczej sprawa jest kierowana do właściciela placówki
2. Należy odizolować małoletniego pokrzywdzonego od krzywdzącego/krzywdzących i zadbać o ich bezpieczeństwo.
3. Z małoletnim pokrzywdzonym właściciel/pracownik szkoły przeprowadza rozmowę, udzielając mu wsparcia.
4. Z małoletnim krzywdzącym właściciel/pracownik szkoły przeprowadza rozmowę omawiającą jego zachowanie oraz informuje o konsekwencjach.
5. Właściciel placówki wspólnie z pracownikami powiadamiają rodziców/opiekunów prawnych małoletniego krzywdzonego oraz rodziców/opiekunów prawnych małoletniego krzywdzącego.
6. Właściciel szkoły powołuje zespół interwencyjny opracowujący plan pomocy małoletniemu krzywdzonemu oraz krzywdzącemu. Zespół zapoznaje z nim pracowników szkoły.
7. Pracownicy szkoły wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne i monitorują je.
8. W sytuacji gdy sprawca dopuścił się czynu karalnego powiadamiany jest właściciel szkoły, a ten zawiadamia policję lub sąd rodzinny.
9. Podejmowane działania w ramach interwencji muszą zapewniać małoletniemu poczucie bezpieczeństwa i poszanowania jego godności.

10. Zawsze przeprowadzając wyżej opisaną procedurę, zespół bierze pod uwagę incydentalność/powtarzalność zachowania sprawcy, analizuje pozycję pokrzywdzonego, sprawcy i świadka, bierze pod uwagę sytuację w kontekście środowiska rodzinnego, rówieśniczego pokrzywdzonego i sprawcy.

§ 8.

1. Z przebiegu interwencji sporządza się notatkę służbową, której wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.
2. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informacje o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
3. Wykaz spraw, podjętych na terenie szkoły, związanych z ochroną dzieci przechowuje właściciel Szkoły

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

§ 9.

1. Dane osobowe podlegają ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Akademia Nauki w Białymstoku zapewnia najwyższe standardy ich ochrony.
2. Dane osobowe małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
3. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza, i zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
4. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku małoletniego stanowi punkt III. Kwestionariusza osobowego ucznia.

§ 10.

1. Pracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu małoletniego) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik placówki może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 11.

1. Placówka zapewnia dostęp do Internetu tylko dla osób dorosłych:
 - a. za pomocą sieci wifi placówki, po podaniu hasła.

Rozdział VI

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

§ 12.

1. Właściciel uzyskał o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych oraz zaświadczenie o niekaralności.
2. Właściciel zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
 - a. rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci;
 - b. procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia;
 - c. odpowiedzialności prawnej pracowników placówki, zobowiązanych do podejmowania interwencji.
3. Każda osoba prowadząca warsztaty lub zajęcia na terenie szkoły, a niebędąca pracownikiem Akademii Nauki w Białymstoku, składa oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci.

Rozdział VII

Zasady bezpiecznych relacji personel szkoły – małoletni

§ 13.

1. Wszyscy pracownicy szkoły znają treść dokumentu Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stosują je w codziennej pracy.
2. Właściciel szkoły monitoruje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.
3. Pracownicy szkoły w codziennych kontaktach z uczniami kierują się następującymi zasadami
 - a. osoba dorosła/pracownik szkoły szanuje małoletniego ucznia;
 - b. osoba dorosła/pracownik szkoły uwzględnia indywidualne potrzeby małoletniego ucznia;
 - c. osoba dorosła/pracownik szkoły nie wyraża krytycznych, ośmieszających opinii, uwag i sądów wobec małoletniego;
 - d. osoba dorosła/pracownik szkoły w żaden sposób nie dyskryminuje małoletniego;
 - e. osoba dorosła/pracownik szkoły nie wykorzystuje przewagi fizycznej wobec małoletniego.
4. W szczególnych uzasadnionych przypadkach uzasadnione jest użycie siły przez pracownika szkoły w celu przerwania zachowań małoletniego, które zagrażają życiu i zdrowiu jego samego lub innych. Jednocześnie szkoła dba o nietykalność cielesną małoletniego.

Rozdział VIII

Monitoring stosowania Standardów

§ 14.

1. Każde zdarzenie odnotowane jest w Rejestr Ujawnionych lub Zgłoszonych Incydentów lub Zdarzeń Zagrożających Dobru Małoletnich
2. Dyrektor szkoły wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki, uczniom i ich opiekunom nowe brzmienie Standardów.

Rozdział IX

Przepisy końcowe

§ 15.

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, uczniów i ich opiekunów poprzez zamieszczenie na stronie internetowej.

Rozdział X

Podstawy prawne:

Niniejsze Standardy zostały opracowane na podstawie:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz.1870).
3. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 984 z późn. zm.).

5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).

Załącznik nr 2

....., dnia

Dokumentacja procedury interwencyjnej

Dotyczy ucznia

imię i nazwisko, klasa

Sposób zgłoszenia:

.....

Data przyjęcia zgłoszenia:

.....

Osoby uczestniczące:

.....

.....

.....

Zastosowane środki wychowawcze, dyscyplinarne, rekomendacje:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Plan działania (plan pomocy małoletniemu / środki zaradcze):

.....

.....

.....

.....

.....

podpisy:

.....

**Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad
ochrony małoletnich**

.....
miejsce i data

Ja, nr PESEL
nr paszportu

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Oświadczam, że w państwie nie jest prowadzony rejestr karny/ nie wydaje się informacji z rejestru karnego. Oświadczam, że nie byłam/em prawomocnie skazana/y w państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX (*Przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu*) i XXV (*Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności*) Kodeksu karnego, w art. 189a (*Handel ludźmi*) i art. 207 (*Znęcanie się*) Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. 1939 ze zm.), oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się takich czynów zabronionych, oraz że nie nałożono na mnie obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Szkole i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
Podpis

OBSZARY SZACOWANIA RYZYKA

OBSZARY	CZYNNIKI RYZYKA	ZNACZENIE RYZYKA (wysokie, średnie, niskie)	JAK ZREDUKOWAĆ RYZYKO?	DZIAŁANIA DO WDROŻENIA
Personel				
Partnerzy				
Współpracownicy				
Usługi				
Zewnętrzna komunikacja				
Pozyskiwanie środków wynajmy				

Standardy Ochrony Małych to zbiór zasad, które stawiają ochronę dziecka (czyli osoby poniżej 18. roku życia) w centrum działań i wartości instytucji. Zasady te pomagają tworzyć bezpieczne, wolne od przemocy i przyjazne środowisko we wszystkich podmiotach działających na rzecz dzieci. Skuteczne wprowadzenie standardów ochrony dzieci sprawia, że każdy pracownik wie, jak reagować, gdy dziecku może dziać się krzywda, bo zna obowiązujące przepisy prawa i przyjęte w instytucji procedury postępowania. Aby prawidłowo rozpoznać sytuację, w której zagrożone jest dobro dziecka, potrzebna jest wiedza na temat tego, czym jest krzywdzenie dzieci i jakie mogą być jego symptomy oraz konsekwencje.

Jak rozpoznać przemoc?

Występowanie pojedynczego objawu na ogół nie jest dowodem na to, że dziecko doświadcza krzywdzenia, jednak zawsze warto to zweryfikować. Jeśli jednak symptom powtarza się bądź występuje kilka objawów jednocześnie, prawdopodobieństwo, że dziecko jest krzywdzone wzrasta. Podejrzenie, że dziecko doświadcza przemocy jest szczególnie uzasadnione, gdy objawom towarzyszą określone zachowania rodziców lub opiekunów. Sprawcami przemocy są najczęściej osoby z najbliższego otoczenia dziecka – rodzice/ opiekunowie, inni dorośli członkowie rodziny, osoby z kręgu znajomych. Mogą to być również rówieśnicy lub osoby dorosłe pracujące w instytucjach, w których przebywa dziecko.

Zachowania dziecka, które mogą być sygnałem, że dziecko jest krzywdzone:

- Wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka – wycofanie, zubożenie lub nadmierne pobudzenie, problemy w regulacji emocji, które trudno wyjaśnić stanem zdrowia czy okolicznościami.
- Dziecko zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku, jest zbyt infantylne lub nadmiernie dojrzałe.
- Wyraźne odmienne zachowanie dziecka w obecności rodzica/opiekuna oraz w towarzystwie pozostałych osób.
- Dziecko boi się rodzica/opiekuna.
- Długotrwałe, silny, niemożliwy do ukojenia płacz.
- Opóźnienie w rozwoju fizycznym lub emocjonalnym.
- Strach przed określonymi osobami, sytuacjami, miejscami i nasilony niepokój.
- Problemy ze snem, koszmary senne, lęk przed zasypianiem.
- Moczzenie, moczzenie nocne, zanieczyszczanie kałem.

- Zaburzenia jedzenia, odmowa jedzenia lub nadmierne objadanie się, wymioty. • Powtarzające się lub przymusowe zachowania seksualne.
- Dziwne lub nieadekwatne do wieku zainteresowanie seksem (np. dziecko jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie, używa zbyt dorosłego lub wulgarnego słownictwa, wykazuje znajomość szczegółów związanych z aktywnością seksualną).
- Przejawy zachowań seksualnych u dzieci przed okresem dojrzewania, np. zachowania odtwórcze, w tym kontakt ustno-genitalny z innym dzieckiem lub lalką, dotykanie lub proszenie o dotykanie okolic narządów płciowych, wkładanie lub próba włożenia przedmiotu, palca lub penisa do pochwy lub odbytu innego dziecka.
- Niechęć do przebijania się w towarzystwie innych.
- Samookaleczanie się, nadużywanie substancji psychoaktywnych.

Na jakie zachowania ze strony rodzica/opiekuna warto zwrócić uwagę?

- Ignoruje urazy fizyczne u dziecka lub przypisuje odpowiedzialność za ich powstanie osobie trzeciej lub podaje przyczyny powstania urazu niespójne z objawem.
- Wykazuje brak (lub nadmiar) zainteresowania stanem zdrowia dziecka.
- Nie reaguje na płacz, ból dziecka, nie okazuje emocji podczas opowiadania o dziecku.
- Jest emocjonalnie niedostępny, nie reaguje na obecność dziecka, a w szczególności niemowlęcia.
- Ma negatywne lub wrogie nastawienie do dziecka, odrzuca je lub robi z niego kozła ofiarnego, obwinia za przemoc („to jego wina”, „ona mnie sprowokowała”).
- Ma niewłaściwe rozwojowo oczekiwania lub interakcje z dzieckiem (wysokie wymagania wobec obowiązku szkolnego, brak akceptacji błędów, oczekiwanie wykonywania zadań lub podejmowania zachowań, na które dziecko nie jest jeszcze gotowe).
- Stosuje groźby, surową dyscyplinę, w tym kary fizyczne.
- Wykorzystuje dziecko do zaspokajania potrzeb osoby dorosłej (np. poprzez angażowanie go w spory między opiekunami lub stawianie w roli opiekuna i powiernika osoby dorosłej).
- Nie zapewnia odpowiedniej socjalizacji dziecka (np. angażuje dziecko w działania niezgodne z prawem, nie dostarcza odpowiedniej stymulacji lub edukacji).
- Przejawia nadopiekuńczość wobec dziecka, izoluje je od rówieśników, kontroluje każdą jego aktywność.
- Przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym, np. podczas zabawy z dzieckiem.
- Jest bezradny życiowo, niezaradny lub w stanie zdrowia uniemożliwiającym zadbanie o potrzeby dziecka.
- Nadużywa alkoholu i środków psychoaktywnych.
- Stosuje przemoc wobec innych członków rodziny.

Diagnoza objawów przemocy fizycznej leży w kompetencjach lekarza, pewne symptomy można jednak zaobserwować w codziennym kontakcie z dzieckiem i powinny one być sygnałem do wnikliwej dalszej obserwacji oraz konsultacji medycznej.

Objawy fizyczne na ciele dziecka:

- pręgi na plecach, nogach i rękach;
- złamania; wybicia palców;
- pęknięcia skóry;

- strupy w miejscach przyczepu małżowin usznych do czaszki;
- krwawe wylewy do obu gałek ocznych; ślady po przypalaniu papierosem, przypominające pozostałości po ospie; zasinienia na ciele dziecka, szczególnie takie, kiedy jeden ślad pokrywa się z drugim;
- liczne, na różnym etapie gojenia, znaki odbitej dłoni na ciele dziecka;
- krwawe sine ślady na podszewkach stóp.

Objawy fizyczne wykorzystania seksualnego:

Ciąża, która powstała u osoby poniżej 15. r.ż.; choroby przenoszone drogą płciową; obecność nasienia w otworach ciała dziecka; urazy genitaliów i odbytu dziecka; infekcje i stany zapalne okolic intymnych, zwłaszcza nawracające.

Symptomy wynikające z zaniedbania:

- Dziecko jest brudne, często nieprzyjemnie pachnie, nie jest prawidłowo pielęgnowane (np. pozostawiane przez długi czas w zabrudzonych pieluchach).
- Dziecko nie otrzymuje odpowiedniej opieki medycznej (np. nie jest szczepione, nie ma okularów, nie otrzymuje zaleconych leków).
- Dziecko jest ubrane nieadekwatnie do pogody.
- Dziecko opuszcza się w nauce, jest często nieobecne w szkole czy przedszkolu.
- Dziecko nie otrzymuje regularnych posiłków, jest głodne, kradnie jedzenie kolegom.
- Dziecko przebywa w otoczeniu nieprzystosowanym do swojego etapu rozwojowego, co zagraża jego bezpieczeństwu.
- Dziecko, którego stopień rozwoju na to nie pozwala, w szczególności dziecko poniżej 7 roku życia, pozostaje w domu bez opieki osoby dorosłej.

Jeśli przyjąłeś zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia dziecka lub sam zaobserwowałeś niepokojące symptomy postępuj zgodnie z przyjętymi standardami tj.:

- a) poinformuj o tym fakcie bezpośrednio osobę prowadzącą zajęcia lub przełożonego - pisemnie lub telefonicznie, osobiście;
 - b) jeżeli nie możesz przekazać osobom wymienionym w pkt a) reaguj i poinformuj odpowiednie służby np.(nr 112 Policja, Ośrodek pomocy społecznej).
2. Podstawowym celem Twojego działania jest zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa dziecku poprzez szybką i skuteczną interwencję. Jednocześnie pamiętaj, że procedury nie uwzględniają interpretacji zdarzeń, złożoności życia i okoliczności, w których to samo zdarzenie może mieć różny przebieg, przyczyny i skutki. Przy podejmowaniu interwencji musisz wziąć pod uwagę wyjątkowość każdej sytuacji i konieczność dostosowania się do jej warunków. Pomoc dziecku krzywdzonemu realizuj zgodnie ze swoimi kompetencjami w porozumieniu z przełożonym i we współpracy z innymi służbami, czy instytucjami.
3. Powiedz o tym, że jesteś krzywdzony dorosłym, jesteśmy, aby Ci pomóc

Telefony zaufania dla osób w trudnej sytuacji życiowej:

- **0 800 12 01 48** - „Zatrzymaj przemoc” (numer bezpłatny);
- **47 72 99 149** - w sprawach terroryzmu;
- **800 12 02 26** - Policijny Telefon Zaufania.

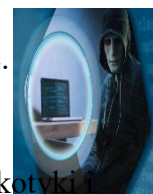
Linia bezpłatna, czynna codziennie w godzinach od 8:00 do 22:00;

- **116 111**- Ogólnopolski telefon zaufania dla dzieci i młodzieży.
- Numer **116 111** jest linią anonimową. Połączenia są bezpłatne. Linia jest czynna jest 24/h 7 dni w tygodniu. Więcej informacji na stronie 116111.pl;

- **800 12 12 12** - Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka;
Numer telefonu skierowany do wszystkich dzieci potrzebujących pomocy. Dzwoniąc po numer można porozmawiać ze specjalistą, który postara się pomóc. Połączenie jest bezpłatne. Linia działa w godzinach od 8:15 do 16:15. Więcej informacji na stronie brpd.gov.pl

- **801 12 00 02** - Niebieska Linia. Osoby pokrzywdzone domową przemocą.
Dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu uzyskamy wsparcie oraz niezbędną pomoc.

- **801 19 99 90** - Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki - Narkomania.
Pod tym numerem otrzymasz wsparcie w przypadku, gdy Twoim problemem są narkotyki i uzależnienie od narkotyków. Możesz zadzwonić zarówno wtedy, gdy problem dotyczy Ciebie, jak i bliskiej Ci osoby. Telefon jest czynny codziennie, w godzinach 16 - 21. Informacje związane z problematyką narkotyków i narkomani oraz zapobieganiu tym zjawiskom znajdziesz również na stronie www.narkomania.org.pl;

- **47 72 28 226** - całodobowy telefon zaufania Krajowego Centrum ds. AIDS.
Telefon czynny od poniedziałku do piątku od 9:00 do 21:00. Więcej informacji na stronie aids.gov.pl;

- **801 24 70 70** - całodobowa linia Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych ITAKA.
Z numerów TP połączenie jest płatne tylko za pierwszy impuls, niezależnie od długości rozmowy, z każdego miejsca w Polsce. Numer dla połączeń z zagranicy +48 22 654 70 70. Przy całodobowej linii dyżurują pracownicy ITAKI oraz wolontariusze gotowi do pomocy w chwili, gdy zaginął człowiek. Więcej informacji na stronie zaginieni.pl;

- **116 000** – numer telefonu alarmujący o zaginięciu dziecka lub nieletniego.
Działa 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu <http://www.itaka.org.pl/>.

- **112** – numer alarmowy.

